

Hur går bedömningen till?

Har du inte satt dig in i utställningsreglerna så är säkert resultatrapporteringen rena grekiskan för dig. Jag ska försöka bena upp det.

Text: Charlotta Mellin

Bedömningen är uppdelat i flera steg - olika klasser. Beroende på vilket pris man fått så kan man avancera till nästa klass. Klasserna kan i sin tur delas upp i kvalitet respektive konkurrensklasser. I kvalitetsklasserna bedöms din hund inte mot de andra deltagande hundarna utan enbart mot hur väl den stämmer överens mot standarden.

Valpklass

Du anmäler din hund i den klass den hör hemma rent åldersmässigt. Valpar, 6-9 mån, ibland 4-9 mån, som inte tävlar mot vuxna hundar, har ett förenklat system. Här är det bara konkurrensbedömning, men de valpar som anses lovande tilldelas Hp (Hederspris).

Den valp som anses bäst av de som fått Hp blir Bästa valp. I resultatlistan skrivs det så här för vinnaren: 1, hp, Bästa valp. 2:an i klassen med hp i samma kön noteras så här:

2, hp. Om en hanvalp blivit bästa valp så skrivs resultatet för bästa tikvalp med hp så här: 1, hp. Valpar tävlar inte officiellt, dvs deras resultat stambokförs inte.

Junior- unghund- och öppenklass

Om din hund är 9 månader fyllda dagen innan utställningen börjar, vanligtvis en fredag, så tävlar den officiellt. Är den under 15 mån så tävlar den i juniorklass. Är den 15-24 månader tävlar den i unghundsklass eller öppenklass (du får välja själv). Är den över 2 år så tävlar den i öppen, om den inte blivit champion (se nedan). Om den är 8 år eller äldre kan den tävla i veteranklass (se nedan)

Kvalitetspriser

I dessa junior-, unghund- och öppenklasser bedöms hunden först utifrån standarden och tilldelas ett kvalitetspris. Får hunden ett rött band har den fått ett

1:a pris vilket betyder att den kan sägas vara ett mycket gott avelsresultat. Ett blått band, 2:a pris, betyder att den är ett gott avelsresultat och ett gult band, 3:e pris, betyder att den är ett godtagbart avelsresultat.

Nu låter det ju som om ett gott eller godtagbart avelsresultat skulle vara fullt tillräckligt, och för vissa är det kanske det. Men de utställare som du möter i shibaringen blir inte glada över ett blått eller gult band i kvalitet. Tittar du på en bedömning av jakthundar kommer du att se att många av den är helt nöjda med ett blått band. Där avlar man oftast för de jaktliga egenskaperna i första hand och tycker att exteriören är mindre viktig.

0 pris och KEP

Domaren kan även dela ut två andra omdömen, dels 0 pris och dels KEP (kan ej prisbelönas). Dessa priser kan delas ut till alla hundar, oavsett klass den deltar i. Det kan vara lite förvirrande ibland, både förr utställarna och för ovana (=utländska) domare att förstå skillnaden mellan dessa utlåtanden. I princip kan man säga att KEP ska den hund ha som domaren av olika anledningar inte kan bilda sig en bra uppfattning om för dagen, men som den tror kan se annorlunda ut en annan gång. Det kan vara att hunden är alltför fet eller mager, att den tappat all päls så att kvalitén på pälsen ej kan bedömas, eller att den inte kan framvisas tillräckligt bra, t ex att de bara skuttar fram och inte visar upp sitt trav.

0 pris delas ut till den hund som ser helt otypisk ut, eller har ett enligt standarden diskvalificerande fel. För shibans del är icke upprättstående öron respektive hängande eller för kort svans de fel som den kan få en 0 pris för enligt standarden. Domaren kan också dela ut detta pris om den anser att hunden har en anatomisk defekt eller om en hanhundar inte har två normalt utvecklade testikar i pungen.

Ytterligare en anledning till ett 0 pris är dålig mentalitet. Om hunden är aggressiv eller visar ett tydligt flyktbeteende, dvs om hunden tydligt visar att domaren inte får ta i den, ska den ha en så kallad mental-nolla. Har en hund fått tre sådana mental-nollar blir den avstängd från all typ av tävlingsverksamhet och får inte gå i avel.

Konkurrens

De hundar i klassen som fått 1:a pris tävlar mot varandra och de fem bästa placeras 1-5. Av någon anledning kallas femteplatsen för reservplats vilket skrivs R.

Nu kan domaren dela ut ytterligare kvalitetspriser. Om domaren tycker att kvalitén på hunden är så bra så att han i den ser en framtida champion ger han hunden ett Ck (certifikatkvalitet) Om domaren inte tycker att junioren eller unghunden ännu är mogen för ett Ck men ändå tycker att den ser lovande ut kan han i dessa klasser dela ut ett Hp (hederspris).

Championklass

De hundar som redan blivit champion tävlar mot varandra i championklass. Ingen kvalitetsbedömning görs utan hundarna placeras i ordning och sedan delas Ck ut till dem som domaren anser är värdiga sina champiointitlar.

Veteranklass

Inte heller i veteranklass sker någon kvalitetsbedömning utan enbart konkurrens. De hundar som domare

tycker håller championkvalitet får Ck. Övriga särskilt väl bevarade veteraner kan få Hp. Den bästa veteranhanen tävlar mot bästa veterantik och den som vinner blir Bästa veteran. I resultaten kan det stå så här: 1, hp, Bästa veteran. Den veteran som kom tvåa kanske inte fick Hp. Då står det bara så här i resultaten: 2. Det betyder alltså inte att hunden fick ett 2:a pris i kvalitet utan att den kom 2:a i konkurrensen.

Bästa hanhund- resp bästa tikklass

Alla hundar som fått Ck, från junior-, unghund-, öppen-, champion- och veteranklass möts i en konkurrensklass, hanar för sig och tikar för sig. De fem bästa placeras. Nu delas de mest eftertraktade priserna ut. Den bäst placerade hunden som inte gick i championklass får nu ett Cert (certifikat). Den som vunnit minst tre Cert varav minst ett i öppen klass får titeln champion.

Är det en internationell utställning delas ett internationellt certifikat ut (Cacib). Den kan av domaren föreslås till bästa hund från unghund-, öppen- eller championklass, en för hane och en för tik. Näste bästa hane resp tik från dessa klasser kan föreslås att få Reserv-Cacib (R-Cacib).

Bäst i rasen

Efter att bästa hane respektive bästa tik tagits ut tävlar dessa båda om Bäst i rasen (BIR). Den som inte vinner får utmärkelsen Bäst i motsatt kön (BIM). Den som vunnit BIR tävlar sedan vidare mot de andra i sin rasgrupp och kommer den där bland de fem bästa så benämns det Bäst i gruppen (BIG). Kommer hunden på t ex tredje plats bland alla BIR-vinnande hundar i gruppen skrivs det: BIG-3.

Tolka resultatlistan

Nu bör du ha lite koll på hur man läser resultaten. Vi tar några exempel:

H junkl 1,2, ck, 4-bhkl

En hane som tävlar i juniorklass. Han fick ett 1:a pris i kvaliteten, kom 2:a i konkurrensen i sin klass, fick Ck och placerades 4:a bland alla Ck-hundar i bästa hanhundsklass.

T ökl 1, 1, ck, 2-btkl, cert, R-cacib

En tik som tävlat i öppen klass. Hon fick ett 1:a pris i kvalitet, vann klassen och fick ck. I bästa tikklass blev hon 2:a, slagen bara av en hund som redan var champion eftersom hon också fick det hette eftertraktade certet. Det var en internationell utställning så därför fick hon också R-Cacib som näst bästa tik av de som inte var juniorer eller veteraner

T chkl 1 chkl, ck, 3 btkl

En championtik som vann sin klass, fick ck och som sedan placerade sig på 3:e plats bland tikarna som fått ck.

H ukl 1, 2 hp

En unghane som fått ett 1:a pris i kvalitet, kommit 2:a i konkurrensen i klassen och fått ett Hp. Han tävlar nu inte vidare eftersom han inte fått Ck.

Förkortningar:

valpkl	valpklass
junkl	juniorklass
ukl	unghundsklass
ökl	öppen klass
chkl	championklass
vetkl	veteranklass
uppfkl	uppfödardklass
avelskl	avelsklass
bhkl	bästa hanhundsklass
btkl	bästa tikklass
hp	hederspris

ck	certifikatkvalitet
cert	certifikat
cacib	internationellt certifikat
BIR	Bäst i rasen
BIM	Bäst i motsatt kön
BIG	Bäst i gruppen
BIS	Best in show

Färger på band:

1:a pris/placering	röd
2:a pris/placering	blå
3:e pris/placering	gul
4:e placering	grön
Hp	lila
Ck	rosa
Certifikat	blå/gul
Championat	röd/grön
Cacib	vit
R-Cacib	orange
BIR	röd/gul
BIM	vit/grön

Färger på kokarder:

Certifikat	blå/gul
Championat	röd/grön
Cacib	vit
R-Cacib	orange
BIR	röd/gul
BIM	vit/grön
BIG-1	röd
BIG-2	blå
BIG-3	gul
BIG-4	grön
BIG-R	orange
BIS-1	röd/vit
BIS-2	blå/vit
BIS-3	gul/vit
BIS-4	grön/vit
BIS-R	orange/vit